

Підсумки ювілейного конкурсу «Михайло Марандюк – 70» Зворотні мати (S#N)

На ювілейний конкурс видатного українського композитора, міжнародного гросмейстера та багаторазового чемпіона світу **Михайла Марандюка** надіслано 39 задач на зворотний мат. Рівень композицій достатньо високий, що дозволило мені, як судді конкурсу, розділити своє присудження у трьох підсекціях.

Секція S#2-3

У цій секції конкурувало 16 задач 11 авторів з 8 країн, а саме - з України: **І. Сорока** S#3 (f5-d5); Росії: **А.Кузовков** S#3 (e1-f5), **А.Селиванов** S#3* (e4-e6), **А. Панкратьєв** S#3* (e4-e6); Молдови: **А. Гинда** S#2 (d5-d3), S#2 (f6-g4), S#3 (g3-b2), S#3 (g4-c4), S#3 (f4-d4), S#3 (c5-f6), S#3 (e4-c4), S#3 (c6- e6); Білорусі: **В.Волчек** S#3* (d4-f4); Азербайджану: **S.Javadzade** S#3* (d4-f4), **V.Zamanov** S#3* (d4-f4); Словаччини: **Z. Labai** S#2 (d6-d4), S#3 (b1-d1); Польщі: **S. Milewski** S#2 (b1-c5); Німеччини: **Udo Degener** S#3 (h3 f4) - не розглянута спочатку, по технічним причинам, задача; За час оприлюднення попередніх підсумків надійшли зауваження, конкретно по задачам **А. Ghinda** S#3 (c6-e6) - P1289819 **Anatolie Ghinda**, S04 *Componist* 1 2012; аналогічно S#3 (e4-c4) - P1289015 **Anatolie Ghinda**, 292 *PZSzach* 31/12/201 (звернув увагу судді **Marcin Banaszek**) – задачі вилучаються з конкурсу.

Відзнаки отримують наступні 8 композицій:

1 приз Александр Кузовков. 1.Bc4! ~ 2.Qf4+ Kg6 3.Bd3+ Bd3#, 1... gh6 2.Bd4+ Kg6 3.Bd3+ V:d3#, 1... gf6 2.V:f6+ Kg4 3.Qg6+ V:g6#, 1... g6 2.Bd6+ Kf6 3.Qf4+ Vf5#, 1... g5 2.V:f4+ K:f4 3.Sd3+ V:d3#. Як суддя, зазначу, що завдяки втіленому автором синтезу ходів у вигляді «зірки» білого слона та захистів чорних у вигляді «пікеніні» чорного пішака, визначився переможець у цій секції.

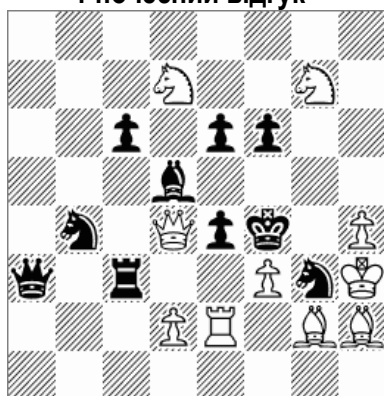
2 приз Александр Панкратьєв, Андрей Селиванов. 1.Bf8! ~ 2.S:c5+(A) V:c5+ 3.Qc4+(B) R:c4, 1... Vf1 2.Qc4+(B) V:c4 3.Bd5+(C) V:d5#, 1... Sf4 2.Bd5+(C) S:d5 3.R:f6+(D) S:f6#, 1... Q:f8 2.R:f6+(D) Q:f6 3.Q:e5+(E) Q:e5#, 1... Sd3 2.Q:e5+(E) S:e5 3.S:c5+(A) V:c5#. П'ятитактний цикл 2-3 ходів білих. Складний задум вимагав від авторів і значних ресурсів. Та у будь-якому випадку це задача високого класу.

3 приз Іван Сорока. 1.Db5! ~ 2.Te5+! fe5 3.e3-e4+ L:e4#, 1... L:e3 2.Td4+! L:d4 3.e2-e4+ L:e4#, 1... Tc4 2.Sb4+! T:b4 3.S8e7+ S:e7#, 1... D:c7 2.Sb6+! D:b6 3.S6e7+ S:e7# Задача стилю **SOTF (Selfmate Of The Future)** – комплекс, що складається з двох пар варіантів: перша пара - звільняючі жертви білої тури на полі e4 для різних білих пішаків (з різними третіми ходами білих), друга пара: у білих

надлишковий контроль над полем e7; у варіантах чорні вносять ослаблення і дозволяють одному з коней принести себе у жертву, в той час як інший жертвує себе на полі e7 - зміна функцій у грі білих коней. Ця пара так само реалізовує звільняючі жертви білих фігур, але з іншою мотивацією – втратою контролю над полем e7. Всього в задачі 8 жертв білих фігур. Такий синтез з кількох систем варіантів називають ще синтезом Адабашева.

S.Javadzade, V. Zamanov
(Азербайджан)

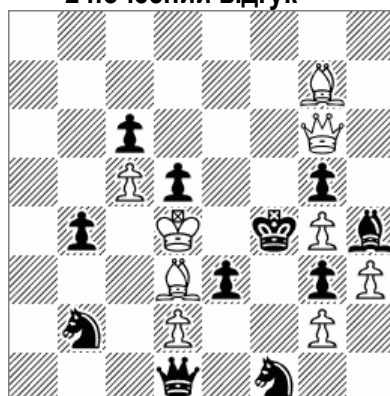
U. Degener (Німеччина)
1 почесний відгук

S#3

10 + 10

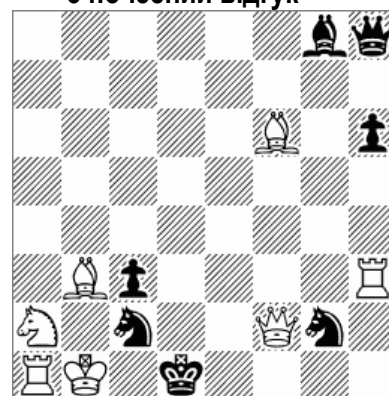
В.Волчек (Білорусь)
2 почесний відгук

S#3

9 + 11

Z. Labai (Словаччина)
3 почесний відгук

S#3

7 + 7

1 почесний відгук Udo Degener 1 Qf2? [2.f:e4+ (A) Rf3 3. S:e6+ (B) V:e6#, 1...f5 2.S:e6+ (B) V:e6 3.R:e4+(C) fe4#, 1...Sd3 2.R:e4+ (C) V:e4 3.fe4+ (A) S:f2#, 1...ef3!, e3!

1.Rf2! [2.fe4+ (A) Rf3 3.S:e6+ (B) V:e6#], 1... f5 2.S:e6+ (B) V:e6 3.Q:e4+ (C') fe4#, 1...Sd3 2.Q:e4+ (C') V:e4 3.fe4+ (A) S:f2#, 1... R:f3 2. R:f3+ Q:f3 3. V:g3+ Q:g3#.

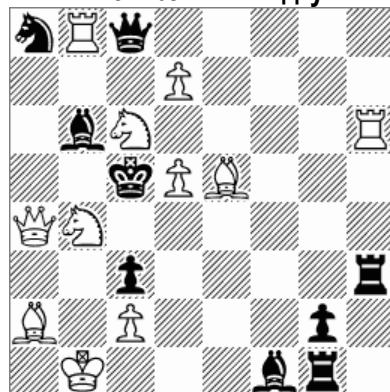
Задум автора амбіційний – циклічне чергування 2-х та 3-х ходів білих АВ-BC-CA у двох фазах. Та, на жаль, зміна гри часткова – лише один хід змінився у розв'язку у порівнянні з хибним слідом. Знижує цінність задачі також подвійне спростування.

2 почесний відгук Salman Javadzade, Vidadi Zamanov, Віктор Волчек. 1.Bf6? ~ 2.B:g5+ V:g5 3.Qf6+ V:f6#, 1...Q:g4 2.Qf5+ Q:f5 **3.Be5+ Q:e5#**, 1... S:d3! **1.Bh6!** ~ 2.B:g5+ V:g5 3.Qf6+ V:f6#, 1...Q:g4 2.Qf6+ Qf5 **3.Qe5+ Q:e5#**, 1...S:d3 2.d:e3+ S:e3 **3.Qd6+ Se5#**. Вибір вступного ходу, зміна гри на захист 1...Q:g4. Мати з одного поля у варіантах розв'язку. На жаль, спростування хибної гри доволі грубе.

3 почесний відгук Zoltan Labai. 1...Q:f6 2.S:c3+ Q:c3 3.Ka2+ Q:a1#, 1.Bf6~? [h4-d8] 2.Sc3+, 1... Qh7! **1.Bg5!** ~ 2.Sc3+ Q:c3 3.Ka2+ Q:a1#, 1... V:b3 2.Rh1+ S:e1 3.Qc2+ V:c2#, 1... Qh7 2.Qf1+ Sge1 3.V:c2+ Q:c2#. Корекція у вступній грі білого слона. Мати у варіантах розв'язку з одного поля різними фігурами.

S. Milewski (Польща)

1 похвальний відгук

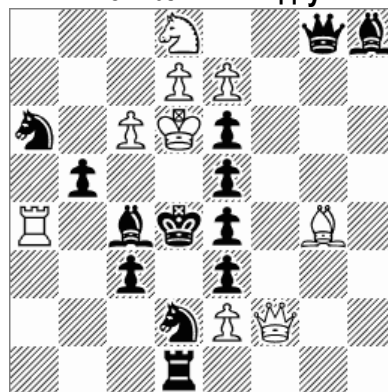

S#2

11 + 9

Z. Labai (Словаччина)

2 похвальний відгук

S#2

9 + 13

1 похвальний відгук Stefan Milewski. 1.R:h3? ~ 2.Sd3+ B:d3#, 1...Rh1! **1.Rh4!** ~ 2.Rc4+ B:c4#, 1... Rd3 2.S:d3+ B:d3#, 1... R:h4 2.Sd3+ B:d3#, 1... Qa6 2.S:a6+ B:a6# Задача з удаваними спробами, які, на жаль, нівелюються або грубим першим ходом або грубим спростуванням.

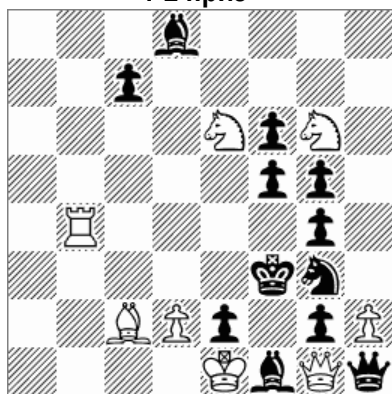
2 похвальний відгук Zoltan Labai. 1... Sf3 (a) 2.D:e3+ (A) K:e3#, 1... Q:g4 (b) 2.S:e6+ (C) Q:e6#, **1.Qf5!** ~ 2.Q:e5+ B:e5#, 1... Sf3 (a) 2.Q:e4+ (B) K:e4#, 1... ef5 (c) 2.Se6+ (C) Q:e6#. Зміна гри.

Секція S#4-7

Ця секція збрала 10 задач 7 авторів з 3 країн, а саме – з України: **Геннадій Козюра** S#6 (g5-e5), S#7 (c7-d6); **Іван Сорока** S#6 (e1-f3), S#6 (g4-h2), S#5* (h1-h3), **Роман Янко** S#5 (g1-d6), S#5* (h1-h3); **Сергій Бородавкін** S#7 (f3-f5); Німеччини: **Harold Grubert** S#5 (a1-d2); Словаччини: **Jozef Holubec** S#7 (d1-a4), **Karol Mlynka** S#4 (a1-c2). Відзначені 6 композицій:

І.Сорока (Україна)

1-2 приз

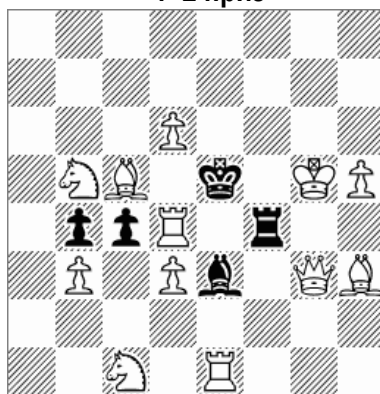

S#6

8 + 12

Г.Козюра (Україна)

1-2 приз

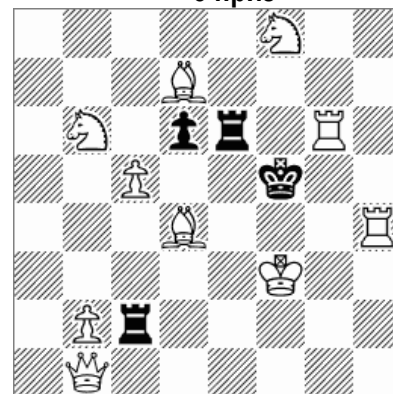

S#6

12 + 5

С. Бородавкін (Україна)

3 приз

S#7

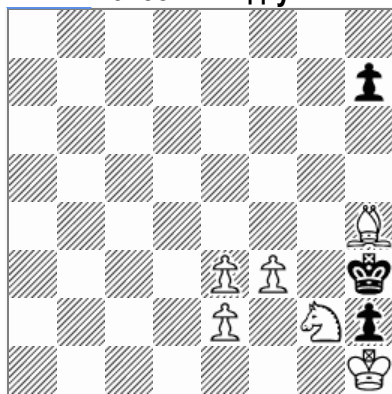
10 + 4

1-2 приз Іван Сорока. Надскладний унікальний задум у двох парах варіантів. **1.La4!** ~ 2.S:g5+ A fg5 3.Tf4+ B gf4 4.Lc6+ C Se4 5.Sh4+ D L:h4+ 6.Df2+ E L:f2#, 1... Se4 2.Df2+ E S:f2 3.S:g5+ A fg5 4.Tf4+ B gf4 5.Lc6+ C Se4 6.Sh4+ D L:h4#. Перша пара варіантів - цикл 5 білих ходів за формулою: **ABCDE-EABCD**. Друга пара варіантів - 1... D:h2 2.Tf4+ B gf4 3.Df2+ E Ke4 4.Dd4+ F Kf3 5.Sh4+ D D:h4 6.Dd5+ Se4#, 1... Sh5 2.Sh4+ D gh4 3.Tf4+ B S:f4 4.Df2+ E Ke4 5.Dd4+ F Kf3 6.Dd3+ S:d3#. Цикл 4-х ходів білих: **BEFD-DBEF**. Окрім того в задачі численні жертви білих фігур у кожному варіанті. Такий складний синтез з двома циклічними чергуваннями реалізований вперше.

1-2 приз Геннадій Козюра. 1.Sc7! cb3 2.Lf5 b2 3.Lh7 b3(-) 4.Kh6 Kf6 5.Dg6+ Ke5 6.Dg7+ Tf6#, 1...c3 2.h6 c2 3.Kh5 Kf6 4.Dg6+ Ke5 5.Dg5+ Tf5 6.Th4 T:g5#, 1... cd3 2.Td5+ Ke4 3.Lg2+ Tf3+ 4.Kh4 d2 5.Td4+ Kf5 6.Dg5+ L:g5#. Чорні фігури в загрозі матують разом, а у варіантах їх функції чергуються, вони по черзі матують з поля яке покинув білий король і він отримує три правильних мати на суміжних полях h6, h5, h4. Приємно відзначити активну гру білого короля.

3 приз Сергій Бородавкін. 1.Lc3? (B) d5 2.Lc8 (A) d4 3.T:d4 Ke5 4.Sd7+ Kf5 5.Td5+ Te5 6.La6 T:d5 7.Ld3+ Td3#, 1...dc5!, 1.Lh8? d5!, **1.Lc8! (A)** (пішов) dc5 2.Lh8! c4 3.Kg3 c3 4.Sc4 cb2 5.Tg7 Kf6 (5...Ke5??) 6.Sd7+ (прийшов 1) Kf5 7.Se3+ T:e3#, 1...d5 2.Lc3! (B) d4 3.T:d4 Ke5 (3...Kf6??) 4.Sbd7+ (прийшов 2) Kf5 5.Td5+ Te5 6.La6! T:d5 7.Ld3+ T:d3#. Розв'язування матуючої чорної тури за допомогою білих коней з ефектом Салазара в першій спробі. На жаль, друга спроба не може бути зарахована як тематична, бо має два розгалуження за білих.

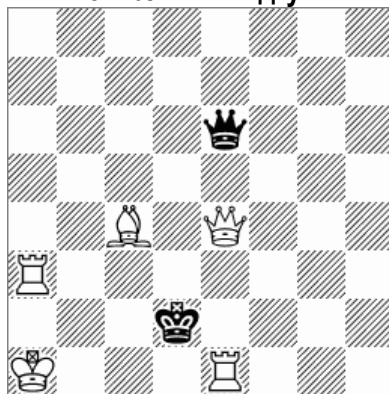
I.Сорока, Р.Янко (Україна)
почесний відгук

S#5

6 + 3

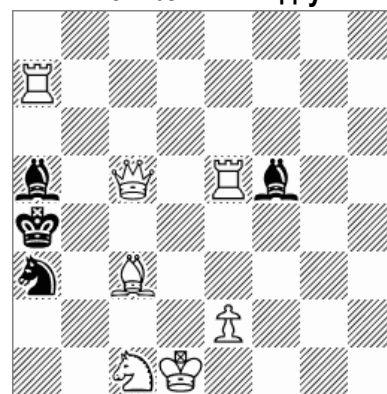
H. Grubert (Німеччина)
1 похвальний відгук

S#5

b)Qe6=>d6 c)Qe6=>f7 5 + 2

J. Holubec (Словаччина)
2 похвальний відгук

S#7

b) Sa3=>f5 7 + 4/3

Почесний відгук Іван Сорока та Роман Янко 1.Lf2! Цугцванг! 1... h5 2.e4 h4 3.Le3 Kg3 4.Sf4 h3 5.Sg2 hg2#, 1... h6 2.Sh4 h5 3.Sf5 h4 4.Lg3 hg3 5.e4 g2#. Два правильних мати пішаком на захисти чорного пішака в легкій позиції з використанням лише легких фігур. Зазвичай, такі матові фінали досягаються за допомогою білих тури чи ферзя, в цій задачі тема виконана легкими фігурами.

1 похвальний відгук Harold Grubert. a) 1.Dd3+ K:e1 2.Df1+ Kd2+ 3.Td3+ Kc2 4.Lb3+ D:b3 5.Db1+ D:b1# b) 1.De3+ Kc2 2.Db3+ Kd2 3.Ta2+ K:e1 4.Db1 Dd1 5.Dc1+ D:c1# c) 1.Td3+ Kc2 2.Te3+ Kd2 3.Dd4+ Kc2 4.Lb3+ D:b3 5.Db2+ D:b2#. Три мати в мінімальній задачі з чорним ферзем.

2 похвальний відгук Jozef Holubec. a) 1.Qd4+ Sc4 2.Q:c4+ Ka3 3.Bb2+ K:b2 4.Qb3+ Ka1 5.Qc3+ Kb1 6.Rb5+ Bb4 7.Qc2+ B:c2#, b) 1.Qb5+ Ka3 2.Qb2+ Ka4 3.Qc2+ Ka3 4.Bb4+ K:b4 5.Qc5+ Ka4 6.Qb5+ Ka3 7.Re3+ S:e3#. Два різних мати з малоцікавою грою.

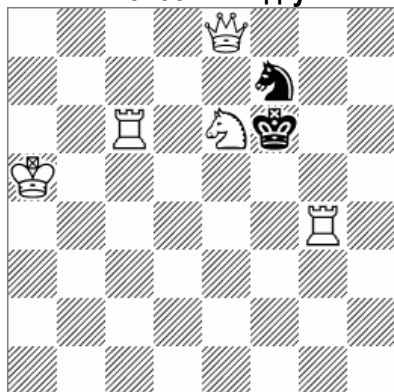
Секція S#N (N>8)

Остання секція зібрала 13 задач 11 авторів з 5 країн, а саме – з України: **Іван Сорока** S#25 (c6-d4); **Євген Орлов** S#16 (d7-d4), **Роман Янко** S#9 (g1-f3), S#9 (a1-a3); Росії: **Евгеній Фомичев** S#10 (d7-f7), **Юрій Парамонов** S#8 (a8-d7), S#8 (a8-d6), S#15* (a5-f6), S#19* (b7-a5), **Владимир Жеглов** S#15* (a5-f6), S#19* (b7-a5); Молдови: **Anatolie Ghinda** S#8 (a1-h8); Німеччини: **Olaf Jenkner** S#8* (a8-a6); **Marcin Banaszek** S#8* (a8-a6); + не розглянута спочатку, по технічним причинам, задача **Udo**

Ю. Парамонов, В. Жеглов (Росія)

почесний відгук

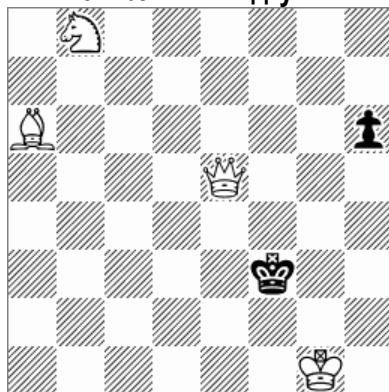

S#15

5 + 2

Р. Янко

1 похвальний відгук

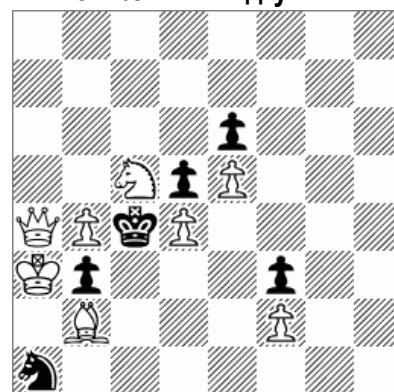

S#9

4 + 2

Udo Degener

2 похвальний відгук

S#10

8 + 6

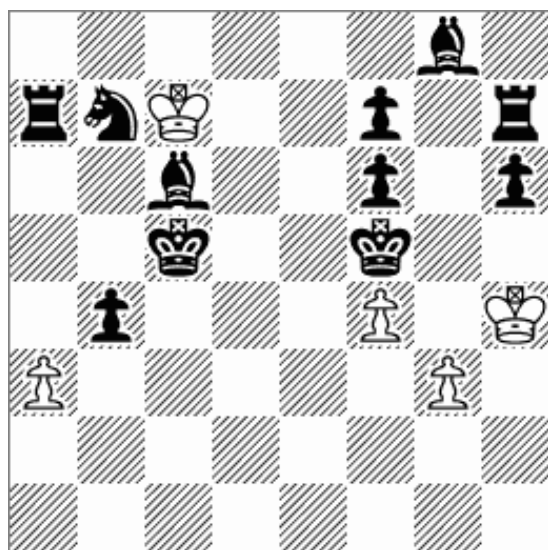
Почесний відгук Юрій Парамонов, Владимир Жеглов. 1.Sc7+! Kf5 2.Qd7+ Ke5 3.Qd4+ Kf5 4.Rc5+ Se5 5.Qd7+ Kf6 6.Qg7+ Kf5 7.Sb5 Ke6 8.Re4+ Kf5 9.Ra4! Ke6 10.Sd4+ Kd6 11.Sf8+ Kd7 12.Rd5+ Kc7 13.Qd8+ Kb7 14.Rb5+ Ka7 15.Sc6+! S:c6#, 1...Sd6 2.Ka6! Kf5 3.Qh5+ Kf6 4.Sd5+ Ke6 5.Re4+ Kd7 6.Rc7+ Kd8 7.Qh8+ Se8 8.Rb7 Kc8 9.Ra4 Kd8 10.Ra5 Kc8 11.Qh3+ Kd8 12.Rd7+ Kc8 13.Rd6+ Kb8 14.Rb6+ Ka8 15.Sc7+ S:c7#. Два ехо-хамелеонні мати з форсованою грою.

1 похвальний відгук Роман Янко. 1.Вс8 h5 2.Bh3 h4 3.Kh1 Kf2 4.Sd7 Kf3 5.Sf6 Kf2 6.Sg4 Kf3 7.Sh2 Kf2 8.Bf1 h3 9.Bg2 hg2#. Чітко визначений маршрут білого коня до поля пожертви з правильним матом.

2 похвальний відгук Udo Degener 1...Sc2 #

1. В:a1!! b2 2.K:b2 K:d4 3. Kc2 Kc4 4. S:e6 (Sa6?) d4 5. Sc7 d3+ 6. Kd1 d2 7. e6 Kd3 8. Qb5+ Ke4 9. Qe5+ Kd3 10. Qe2+ f:e2 # Задача блок зі зміною мата.

На завершення від всіх учасників ювілейного турніру бажаємо **15-ти** разовому чемпіону світу **Михайлу Марандюку** міцного здоров'я, нових творчих здобутків, нестримного оптимізму. Як вітання - вірш та скахографічна задача від Романа Янка:

h#4

"7"-2+5,

"0"-4+6

«7» – 1.Kb5 ab4 2.Sa5+ Kd6 3.Ka6 Kc5 4.Bb7 b5#,

Дитячий віршик для дорослого

Тук - тук - тук, тук - тук - тук, Ловко ходить Марандюк!
Так задачу наскладає – Дядько голову зламає!
Ти задачу розв'яжи, Та нікому не кажи,
Потім ходи покажи - Будеш мудрим, хоч куди!
Він - заслужений "шахай", Всього кращого - бажай!
Бо казали мама й тато – Таких мудрих - небагато!
І казав ще нашій дід – Поважати його слід,
Щоб здоровий був завжди, Без здоров'я – нікуди!
Його знає цілий світ, Проживе ще сотню літ!
Всього кращого бажано, Низько голову схиляємо!!!

«0» – 1.Rh8 Kh3 2.Bh7 Kg2 3.Re8 Kf3 4.Re6 g4#

Підсумки конкурсу попередні, зауваження приймаються протягом місяця з дня публікації підсумків.

**Валерій Копил,
суддя конкурсу, міжнародний арбітр**